

 Folkekirke og Religionsmøde
Årsberetning 2004

Folkekirken og religionsmødet - Hvordan? og Hvorfor?

Af Berit Schelde Christensen

Formålet med stiftssamarbejdet Folkekirke og Religionsmødes arbejde er at styrke folkekirken møde med andre religioner og livstydninger

Formålet med stiftssamarbejdet Folkekirke og Religionsmødes arbejde er at styrke folkekirken møde med andre religioner og livstydninger. Igen og igen må vi stille spørgsmålet: »Hvordan?« Vi må konstatere, at Folkekirke og Religionsmødes tre arbejdsprincipper selvbesindelse, brobygning og mission er valgte som udgangspunkt og som pejlemærker. Disse tre opgaver understøtter og påvirker hinanden gensidigt, og det er ikke muligt at sige, hvor den ene ender, og den anden begynder. Den gensidige påvirkning, disse tre opgaver uvægerligt har på hinanden, betyder også, at ordene hele tiden uddybes og fornyes. Det gør arbejdet med folkekirken møde med andre religioner og livstydninger til en dynamisk og spændende proces med en åben horisont.

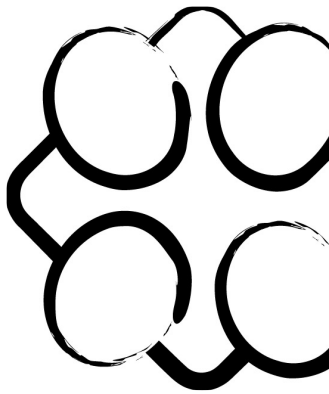
En betingelse for at kunne leve og arbejde med en åben horisont er, at vi har et fast centrum og udgangspunkt at forholde os til. For Folkekirke og Religionsmøde er det troen på Jesus Kristus og troen på hans betydning for menneskers liv. Bestyrelsen har i 2004 drøftet og vedtaget et basis-dokument for Folkekirke og Religionsmødes arbejde. Heri præciserer man, hvordan Folkekirke og Religionsmøde forstår forholdet mellem kirkens tro på Kristus og kirkens liv og opgave i en tid og et samfund, der i stigende grad er præget af en mangfoldighed af religioner, trosforestillinger og religiøs praksis.

Basis-dokumentet arbejder med spørgsmålet »Hvordan?« men også med spørgsmålet »Hvorfor?« Arbejdet med religionsmødet skal ikke udelukkende blive et nyt kirkeligt »aktivitet«. Det er vigtigt, at vi holder gang i en samtale med hinanden om, hvordan vi forstår og oplever, at troen på Gud og Jesus Kristus giver mening og liv, og hvordan den sætter os i relation til mennesker, der har en anden tro. »Hvad er vores grundlag?« »Hvem er Kristus?« »Hvad er det, vi håber og vil?« Svaret på sådanne spørgsmål kan (måske) møde vores egen og andres længsel efter livsfylde og retning for livet i alle dets forhold. Derfor er det vigtigt, at vi fokuserer religionsmødet såvel som kirkens andre aktiviteter omkring denne spørgen efter centrum.

Årsberetningen 2004

Folkekirke og Religionsmødes årsberetning sendes til Kirkeministeriet, biskopperne, stiftskontorerne, stiftsudvalg, samarbejdspartnere i kirkelige institutioner og organisationer og netværkskontakter. Vi ønsker hermed at informere om arbejdet og aktiviteterne i stiftssamarbejdet. Vi vil samtidig benytte lejligheden til at takke for alt godt samarbejde i det forløbne år.

Som det ses, løber en del af aktiviteterne over længere tid, og hører til ikke bare i 2004 men også i 2005 og 2006. Vi vil begynde årsberetningen med det vigtigste nemlig målsætningerne for de kommende års arbejde i Folkekirke og Religionsmøde (herefter F&R).

Folkekirke og
Religionsmødes logo

Målsætninger for 2005

Der er mange opgaver at tage fat på, og arbejdet med religionsmøde har mange facetter og kan gribes an fra vange vinkler. For de kommende to års arbejde, har vi sat os en række mål og pejlemærker:

- **Information**

F&R skal viderebringe information, oplysning og nyheder om F&R's og andres arbejde med religionsmødet. Dette skal primært ske gennem relancering af hjemmeside, som skal indeholde information, inspiration, ressourcer, nyheder, links, materialer og erfaringsudveksling. Desuden etablering af Nyhedsbrev.

- **Stiftssamarbejde**

Stiftssamarbejde: F&R skal have kontakt til nøglepersoner i stifterne og være med til at styrke samarbejde og udveksling stifterne imellem med henblik på deres arbejde med religionsmødet. F&R's hjemmeside skal formidle oplysninger om arrangementer og tiltag.

- **Udgivelser**

F&R skal medvirke til udgivelse af relevant materiale om religionsmødet.

- **Netværk**

F&R skal have gode kontakter og samarbejdsrelationer med henblik på at styrke arbejdet med F&R's formål. F&R skal formidle kontakter og henvendelser mellem forskellige aktører i menigheder, organisationer, samfundslivet og repræsentanter fra andre religioner.

- **Kurser og seminarer**

F&R skal uddanne kirkelige medarbejdere til at engagere sig i de opgaver og udfordringer, der er relateret til religionsmødet.

- **Formidling og inspiration**

F&R skal formidle information om national og international religionsmødeerfaring og religionsmødetænkning.

- **Profilering**

F&R skal være med til at profilere folkekirkens arbejde med religionsmødet i Danmark og være med til at pege på vigtigheden af det kirkelige og teologiske engagement i religions- og kulturmødet.

Organisatorisk udvikling 2004

Nye deltagere i stiftssamarbejdet

I 2004 har Lolland-Falster Stift og Ribe Stift valgt at tilslutte sig stiftssamarbejdet, og biskopperne Holger Jepsen og Elisabeth Dons Christensen har hver især udpeget to medlemmer til F&R's bestyrelse. Vi opfatter det som en yderligere konsolidering af arbejdet, at ni af folkekirkens ti stifter nu deltager i samarbejdet, og glæder os naturligvis over det.

Ny formand for F&R

Mogens S. Mogensen afgik som formand ved årsskiftet 2005 efter at have haft denne post siden stiftssamarbejdets begyndelse i december 2001. 1. januar 2005 tiltrådte Leif Vestergaard som ny formand for F&R. Han er repræsentant for Århus Stift i F&R's bestyrelse og er sognepræst i Fredenskirken i Århus.

Ansatte

Mogens S. Mogensen forlader imidlertid ikke arbejdet i F&R. Han er nu knyttet til F&R som konsulent og sparringspartner, og han varetager som sådan en række definerede opgaver. I den forbindelse er Berit Schelde Christensens stillingsbenævnelse ændret generalsekretær.

Berit Schelde Christensen har hidtil været ansat på åremålskontrakter, men er pr. 1/1 ansat i en fast stilling i F&R. I 2004 har F&R desuden ansat Peter Vittrup som studentermedarbejder til at varetage opgaver vedrørende information og kommunikation.

Sekretariat

F&R har fortsat til huse på Teologisk Fakultet i Århus på Center for Multireligiøse Studier ledet af professor Viggo Mortensen. Det giver gode rammer for arbejdet rent praktisk men ikke mindst i form af relationerne til ansatte og studerende og kontakten til det akademiske miljø.

Økonomi

i 2004 bevilligede Kirkeministeriet 665.000 til F&R, hvilket med hensættelserne fra 2003 skabte grundlag for afholdelse af udgifter til lønninger og årets aktiviteter. Viborg Stiftskontor varetager forholdene vedr. bogføring og regnskab i samarbejde med konsulenten og kassereren og står desuden for lønadministrationen.

Berit Schelde Christensen
Generalsekretær

Mogens S. Mogensen
konsulent

Peter Vittrup
Studentermedarbejder

Aktiviteter og projekter

Arbejdet med at styrke folkekirkens møde med andre religioner og livstydninger består af en række forskellige aktiviteter, projekter og processer. Der er mange målgrupper og samarbejdspartnere, som overordnet kan skitseres således:

- Menigheder og stifter: Konsulentbistand, information og inspiration, oplæg/foredrag
- Præster: Uddannelse, formidling af kontakter, sparringspartner, oplysning og information, inspiration
- Institutioner og organisationer: Samarbejde om konkrete projekter; dialog; gensidig formationsproces
- Kirkedebat og kirkeforståelse på bredere plan: Teologi, kirke og mission i et mangfoldigt samfund
- Internationale netværk: Erfaringsudveksling, samarbejde
- Netværk, samarbejde og dialog med muslimer og andre personer og grupper med anden tro

F&R arbejder i høj grad sammen med andre aktører omkring en række af aktiviteterne, dels pga. synergieffekten, dels for at sikre modtagere/aftagerforholdene og at arrangementerne når længere ud og dels pga. de begrænsede ressourcer, som F&R råder over økonomisk og personalemæssigt.

Udgivelser

»Religiøs søgen i og omkring folkekirken«

I samarbejde med Landsforeningen for Menighedsrådsmedlemmer udgiver F&R marts 2005 et hæfte om folkekirkens møde med den nye åndelige søgen. Hæftet indeholder en række artikler til inspiration for samtale i menighedsrådene, samt et konkret redskab som kan bruges til at evaluere og udvikle det lokale menighedsliv, så man kan komme søgende mennesker i møde.

Pastorale udfordringer ved religionsmødet.

F&R er indgået i et samarbejde med Unitas forlag om udgivelsen af en række bøger der beskæftiger sig med religionsmøde og de nye opgaver og udfordringer, det medfører for præster og menigheder. Første bind udgives i 2005. Det omhandler forhold vedrørende omvendelse, og udarbejdes af Mogens S. Mogensen på baggrund af hans undersøgelse i folkekirkens stifter af dåb af mennesker med anden religiøs baggrund.

»Startpakke til kristendommen«

F&R og Bibelselskabet har i 2004 arbejdet med at udvikle en idé om en »startpakke« til kristendommen. Formålet er at formidle basal viden om kristen tro og give konkrete anvisninger om kristen praksis.

Nyt hæfte om folkekirkens møde med den åndelige søgen

Abrahams Hus

Undervisningsmateriale til skolernes ældste klasser

Danmarks Kirkelige Mediecenter udgav i 1998 undervisningsmaterialet »Abrahams Hus« om islam, jødedom og kristendom. F&R er indgået i et samarbejde med DKM og den folkekirkelige skole-kirketjeneste i København og på Frederiksberg om at lave et undervisningsmateriale til brug i skolernes ældste klasser og den kirkelige undervisning, der skal bygge videre på dette materiale.

Studieprojekt

Religionsteologisk studieprojekt i folkekirken

I samarbejde med Center for Multireligiøse Studier, Teologisk Fakultet i Århus, arbejder F&R med at etablere et toårigt studieprojekt baseret på studiegrupper i de enkelte stifter. Emnet skal være, hvordan den evangelisk lutherske folkekirke forholder sig til en række temaer, livstydninger og teologiske udkast, man præsenteres for i mødet med andre religioner, autonom religiøsitet, ny religiøsitet og folkereligiøsitet. Der stiles mod at studierne formidles dels på et fælles seminar, dels i et forskningsprojekt og dels i en artikelsamling, der kan danne baggrund for provstikonventer

Kurser

»Kirken og religionsmødet« – kursus på TPC 2005 og studierejse til Indien 2006

F&R, Teologisk Pædagogisk Center, Danmission og IKON samarbejder om et kursus og en studierejse til det sydlige Indien. Kurset henvender sig til præster, kirkelige medarbejdere og andre, der ønsker at arbejde systematisk teologisk og praktisk med den situation, at folkekirken befinder sig i et samfund, der i stigende grad præges af en mangfoldighed af religioner, trosforestillinger og religiøs praksis.

Stiftskurser: »De andre og os og Vorherre« – om kirke og religionsmøde«

I samarbejde med Teologisk Pædagogisk Center er vi i færd med at planlægge et forløb af stiftskurser af to dages varighed i alle stifter, på Bornholm og i Sydslesvig i februar og marts 2006. Vinklingen på kurserne er dels religionsteologisk og dels religionspædagogisk, og de henvender sig til præster, sognemedhjælpere, lærere og andre interesserede.

Kursus og rejse til Indien i samarbejde med Teologisk Pædagogisk Center

Mødet "Når danskerne skifter tro" blev arrangeret i samarbejde med Kristeligt Dagblad, www.religion.dk, Areopagos og F&R

Debatmøder

»Når danskere skifter tro«

Mødet med temaet omvendelse var arrangeret i samarbejde mellem www.religion.dk, Kristeligt Dagblad, Areopagos og F&R og fandt sted i november. I panelet sad Mogens Mogensen, Kresten Drejergaard, Aminah Tønnsen, Lars Muhl, Subair Hussain og Karin Juul Jensen. Arrangementet appellerede bredt, og en broget skare på 65 deltagere var mødt op på Århus Universitet heriblandt en del studerende, præster, menighedsrådsmedlemmer, nogle buddhister, teosoffer og muslimer. Det blev tydeligt, hvor stor og vidtrækkende en kommunikationsudfordring kirken står overfor, ikke mindst i forhold til de såkaldt »religiøst autonome individer« der kan levere et udsagn som »Jeg ser mig selv om en buddhistisk, hinduistisk, sufistisk, zharatruistisk kristen!«

»Islam og kristendom – mulighed for sameksistens?«

F&R deltog på Danske Kirkedage og stod for et af hovedarrangementerne nemlig en paneldebat mellem Fatih Alev og Niels Henrik Arendt.

Fora

Islam-forum

Formålet med dette forum er at skabe et fællesskab og et netværk mellem de grupper, præster, lægfolk, organisationer og institutioner, som arbejder med kirkens møde med muslimer i Danmark. F&R har stået for program og indkaldelse. På seminardagen gav Ph.d Lene Kühle et oplæg »Moskeer i Danmark« ud fra forskningsprojektet »Muslimsk mangfoldighed – en undersøgelse af muslimske bedesteder i Danmark«. Cand. theol. Lars Viftrup bidrog med et oplæg om »Den folkekirkelige islam-diskurs – en post-kolonial analyse«.

Religionsteologisk forum

F&R faciliterer møderne for en gruppe teologer, der er specialiserede i religionsteologi og arbejder med religionsmøde i praksis. Formålet er fælles studier og udveksling og udvikling af tanker, erfaringer og idéer.

Oplev religionsmødet og integration på nærmeste hold.
7. – 11. april 2005

Studietur til Leicester

Studietur til Leicester,
april 2005

Studieture

»Induction to ministry in a multi-faith society«

Leicester, juni 2004.

F&R var inviteret til at bringe en gruppe danskere til et seminar i Leicester, England. Seminaret var arrangeret af den anglikanske kirke for præster og lægfolk involveret i det kirkelige arbejde med religionsmøde. Seks danskere deltog i denne studietur, der havde til formål at give et indblik i kirkens vilkår og arbejde i et samfund, der i allerhøjeste grad er præget af religiøs og kulturel mangfoldighed. Turen bød på mange slags møder: mødet med det multikulturelle Leicester, mødet med det multikulturelle samfund, religionsmødet og det mellemkirkelige møde.

»Religionsmøde og integration«

Leicester, april 2005

I samarbejde med KFUM og KFUK i Danmark, Danmission, IKON og Økumenisk Ungdom sender F&R atten unge (19-25 år) ledere i det kirkelige børne- og ungdomsarbejde på studietur til Leicester. Fokus for turen vil være religionsmøde og arbejdet med det multikulturelle samfund.

Konferencer

»Inspirationsdage – Spiritualitet og kristentro«

Viborg d. 10. – 12. juni 2005

Inspirationsdagene arrangeres i et samarbejde mellem F&R, Folkekirkens Mission, Kirkefondet, IKON, Kirkefaglig Videreuddannelse (Diakonissestiftelsen) og Danske Kirkers

Råd. Baggrunden for konferencen er opblomstringen af interessen for at arbejde med spiritualitet i folkekirken. Formålet er at skabe mulighed for udveksling af erfaringer, at give inspiration, at arbejde med spiritualitetens forankring i kirke og menighed og give anledning til folkekirkelig selvbesindelse på tidens religiøsitet. Vi forventer et deltagerantal på 125 til arrangementet.

»Egyptisk Dansk dialog«

København, august 2004

23 danskere og 17 egyptere deltog i denne konference, som på foranledning af Danmission, var arrangeret i samarbejde med F&R, Islamisk Kristent Studieceter, Det mellemkirkelige Råd og Muslimer i Dialog. Konferencen var projekteret som en del af et samarbejdsprojekt mellem Danmission og deres egyptiske partner CEOSS (Coptic Evangelical Organisation for Social Service). Organisationen arbejder bl.a. med dialog på tværs af etniske, kulturelle og religiøse grupper i Egypten.

Undervisning og foredrag

Undervisning

Pastoralseminariet i Århus. Også i 2004 har F&R har arrangeret to dages blokundervisning på pastoralseminariets forårshold og efterårshold om religionsmøde.

Foredrag

Berit Schelde Christensen har holdt foredrag ved en række arrangementer i stifter, sogne og organisationer.

Relationer til stifterne

Studiedag: Folkekirken møde med den nye åndelige søgen.

Denne studiedag for bestyrelsen, biskopper, stiftsrepræsentanter og andre interesserede blev afholdt 15. marts. Oplægsholdere var journalist Merete Ørskov og gadepræst Iben Munkgaard Davids.

Stiftsseminarer

»Religionsmøde os spiritualitet« var overskriften over et stiftsseminar i København arrangeret af Areopagos, F&R og biskoppen over Københavns Stift. En række indbudte aktører i stiftet (præster, stiftsudvalg m.fl.) arbejdede med emnerne religiøs pluralisme, mødet med muslimer og mødet med ny åndelighed og tegnede linier og ideer for arbejdet i stiftet på disse områder.

I Århus og Ålborg stifter arrangeres der i 2005 lignende stiftsseminarer, der relaterer til de lokale forhold og udfordringer.

Møder med stiftsudvalg

Stifterne har forskellige udvalg og strukturer, der varetager arbejdet relateret til Folkekirke og Religionsmødet. F&R's konsulent arbejder med at etablere og vedligeholde kontakten til udvalgene, og at finde de hensigtsmæssige kanaler for den løbende kommunikation mellem F&R og stifterne. I den forbindelse har hun i 2004 deltaget i følgende møder:

Ålborg Stift: Møde med biskoppen og stiftsudvalgene for islam og nyreligiositet. Ved mødet blev udvalgene for islam og for nyreligiositet samlet til ét udvalg med navnet Stiftsudvalget for Folkekirke og Religionsmøde.

Viborg Stift: Møde med biskoppen og stiftsudvalgene for ny religiøsitet, folkekirkens mission, undervisning og mellemkirkeligt arbejde. Ved mødet blev et »Stiftsforum for Folkekirke og Religionsmøde« etableret, hvor biskoppen, F&R's konsulent og repræsentanter for ovennævnte udvalg mødes én gang årligt.

Lolland-Falster Stift: Møde med stiftsudvalget for mission og introduktion til F&R.

Folkekirke og Religionsmøde - et samarbejde mellem stifter i folkekirken

Arrangementer i de enkelte stifter

F&R's konsulent har deltaget i planlægningen af følgende arrangementer:

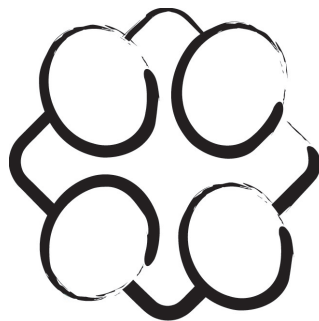
Haderslev Stift: »På tværs af kultur og tro«. Idémøde Haderslev Stift, august 2004.

Århus Stift: »Troens fundament. Fundamentalismen i vores tro«. Studiedag i Århus Stift arrangeret i samarbejde med KIVIK og Kirkefondets Stiftsudvalg.

Profilering og information

Logo og grafisk profil

I april fik F&R sit eget logo og grafiske profil. Logoet forestiller fire mennesker/hoveder i et møde enten siddende omkring et bord eller stående ansigt til ansigt. I tegningen fremstår desuden et kors.

Folkekirke og Religionsmøde

www.religionsmoede.dk

Gennem efteråret har vi arbejdet med at udvikle F&R's hjemmeside, og efter planen relancerer vi den til marts 2005. Vores mål er, at hjemmesiden skal fungere som et ressourcested for arbejdet med religionsmødet. Den skal viderebringe oplysning og nyheder om F&R's og andres arbejde med religionsmødet, og den skal indeholde information, inspiration, ressourcer, nyheder, links, materialer og erfaringsudveksling.

Netværksmøder

Der er mange kirkelige organisationer og kredse, hvis arbejde har et fokus, der relaterer til F&R's virksomhed. For F&R er det vigtigt at have relationer til disse, og i året løb har der været møder med KIVIK (Kristent Informations- og Videnscenter om Islam og Kristendom), trekantssamarbejdet mellem Areopagos, IKON og I Mesterens Lys og møde i Theo-baltregi (Det mellemkirkelige Råd) med deltagere fra Mødestedet på Vesterbro, Tværkulturelt Center, Kirkernes IntegrationsTjeneste (KIT – frikirkernes integrationsarbejde) og den katolske kirke.

Ny hjemmeside lanceres i marts

Internationalt netværk

Leicester, England

F&R har et godt samarbejde med kirkelige ledere i England, der arbejder med inter faith relations. Vi håber i fremtiden at kunne gøre brug af et center for kirkeligt arbejde med religionsmødet, som man er i færd med at etablere i Leicester i nærheden af Birmingham.

CEC-CCEE Committee for Relations with Muslims in Europe

Berit Schelde Christensen deltager som rådgiver i denne komité, som er nedsat i fællesskab af Kirkernes Europæiske Konference og den Katolske Bispekonference i Europa.

F&R i Norge

Den norske kirkes Mellemkirkelige Råd og Areopagos arbejder på at etablere Folkekirke og Religionsmøde i Norge efter inspiration fra Danmark. F&R i Danmark har bidraget til processen med erfaringer og rådgivning, og vi ser frem til, at have en nordisk søsterorganisation, som forhåbentlig etableres til sommer 2005.

Bestyrelsen for Folkekirke og Religionsmøde

Leif Vestergaard, sognepræst, (formand, Århus Stift)
Niels Underbjerg, stiftspræst, (næstformand, København Stift)
Leif Munksgaard, pastor, (kasserer, Fyens Stift)
Lone Hvejsel, sognepræst, (sekretær, Aalborg Stift)
Carl Hertz-Jensen, sognepræst, (Aalborg Stift)
Børge Terp, provst, (Århus Stift)
Kirsten Münster, sognepræst, (Haderslev Stift)
Mogens Lützen, lærer, (Haderslev Stift)
Chr. Dickmeiss, domprovst, (Fyens Stift)
Henrik Jul Petersen, sognepræst, (Helsingør Stift)
Jan Ulrik Dyrkjøb, sognepræst, (Helsingør Stift)
Palle Thordal, provst, (København Stift)
Christian Bach Iversen, Forh. lærer (Viborg Stift)
Jørgen Vindvad, Forh. forstander (Viborg Stift)
Nils Christensen Roland, provst, (Lolland-Falster Stift)
Lauritz Hvidt, stiftsamtmænd, (Lolland-Falster Stift)
Mogens Thams, sognepræst, (Ribe Stift)
Karl Lund, sognepræst, (Ribe Stift)
Karsten Nissen, biskop over Viborg stift, repræsentant for biskopperne

Afgående bestyrelsesmedlemmer i 2004:

Mogens S. Mogensen, Haderslev Stift
(afgået som formand pr. 31/12 2004)

Folkekirke og Religionsmøde

Det Teologiske Fakultet

Tåsingegade 3

8000 Århus C

bsc@religionsmoede.dk

www.religionsmoede.dk

Generalsekretær:

Pastor Berit Schelde Christensen